

Lektsioonid: Ps 127:1–2; Gl 6:2–10

Jutlus: Mt 6:25–34

Laulud: 357 (1–6); 286 (1–3, 4); 390 (1–2); 465 (1–4)

Seepärast ma ütlen teile: Ärge muretsege oma hinge pärast, mida süüa, ega oma ihu pärast, millega riietuda! Eks hing ole enam kui toidus ja ihu enam kui rõivas? Pange tähele taeva linde: nad ei külva ega lõika ega kogu aitadesse, ning teie taevane Isa toidab neid. Eks teie ole palju enam väärt kui nemad? Aga kes teie seast suudab muretsemisega oma ehule ühe küünraki juurde lisada? Ja rõivastuse pärast, mis te muretsete? Pange tähele lilli väljal, kuidas nad kasvavad: ei näe nad vaeva ega ketra, aga ma ütlen teile, et isegi Saalomon kogu oma hiilguses ei olnud nõnda ehitud nagu igaiüks neist. Kui aga Jumal nõnda rüütab väljal rohtu, mis täna on ja homme visatakse ahju, eks siis veelgi enam teid, te nõdrausulised! Ärge siis hakake muretsema, öeldes: „Mis me sööme?” või „Mis me joome?” või „Millega me riietume?” Sest kõike seda taotleavad paganad. Teie taevane Isa teab ju, et te seda kõike vajate. Aga otsige esmalt Jumala riiki ja tema õigust, siis seda kõike antakse teile pealegi! Ärge siis hakake muretsema homse pärast, sest küll homme päev muretseb ise enese eest! Igale päevale piisab oma vaevast.

Meie tänane kirjakoht algab Jeesuse sõnadega „Seepärast ma ütlen teile...”. Mida see „seepärast” siin tähendab? Seda tuleb uurida eelmisest salmist. Seal, Mt 6:24 on kirjas: „Keegi ei saa teenida kahte isandat, ikka on nii, et ta vihkab üht ja armastab teist või et ta pooldab üht ja põlgab teist. Teie ei saa teenida nii Jumalat kui mammonat.”

Ja kuna Jeesus jätkab nüüd soovitusena mitte muretseda oma igapäevaste vajaduste pärast, siis võib öelda, et see „seepärast” tähendab järgmist: Jeesus soovib meil mitte muretseda kahe asja pärast korraga.

Ta ei ütle, et ärge üldse muretsege. Kui tähelepanelikult lugeda, siis ta ütleb, et oma hinge ja ihu pärast tasub muretseda küll, aga mitte igapäevaste vajaduste mõttes: pole tarvis muretseda toidu ja riietuse pärast, vaid sellepärast, et meie hing ja ihu oleksid alati seotud Jumalaga, kes on need loonud.

Seega, meie tänast, Jeesuse Mäejutlusest pärinevat, üsna tuntud kirjakohta võib esimesel pilgul küll pidada n-ö muretsemise-vastaseks kirjakohtaks: UT 19 korda esinevast verbist „muretsema” *μεριμνάω* on kuus siin meie kirjakohas ja veel kolm paralleelkirjakohas Luuka evangeeliumis; seega ütleb Jeesus üheksa korda, et ärge muretsege. Kuid tegelikult võiks meie kirjakohta nimetada hoopis „valiku kirjakohtaks”: inimene peab oma elus valima, mille pärast ta muretseb, kas oma igapäevase toimetuleku pärast või sellepärast, et tema nimi oleks kirja pandud Jumala Eluraamatusse.

Sest just seda tahab Jeesus öelda oma mõttega Mt 6:33, mis on kujunenud üheks UT kuldsalmiks: „Aga otsige esmalt Jumala riiki ja tema õigust, siis seda kõike antakse teile pealegi!” Kas otsimine siis ei tähenda muretsemist? Muidugi tähendab! Kui me midagi või kedagi otsime, siis me oleme ju mures, kas me leiame!

Olen tihti kuulnud, et eestlased on eneseiroonilised sõna „muretsema” pärast ja seovad seda eestlastele loomupärase depressiivsusega: kõike me, eestlased muretseme ja kõige pärast muretseme. Võib-olla vaatame seetõttu isegi kadedusega lõunamaa rahvaile, kes juba soodsa kliima tõttu peavad elus vähem muretsema.

Vaatasin huvi pärast järele, milline on sõna „mure” etümoloogia. „Mure”, mille tähendusväli on „rõhuv sisemise rahunemise ja hirmu tunne; hool, ülesanne, kohustus”, on kas läänemeresoome tüvega või vana germaani laen, nt alggermaani „muriz” 'mure'. Seega pole see sõna mitte sugugi tingimata „eesti asi”, vaid samamoodi muretsevad ka germaani rahvad. Tegusõna „sorgen” tähendab ju ka saksa keeles 'millegi pärast muretsema' ja „besorgen” tähendab mh ka 'hankima, muretsema'.

Niisiis, muretseda tuleb elus igal juhul. Piibli järgi käsib Jumal inimest muretseda juba enne pattulangust. 1Ms 1:28: „Olge viljakad ja teid saagu palju, täitke maa ja alistage see enestele...”

Samuti 1Ms 2:15: „Ja Issand Jumal võttis inimese ja pani ta Eedeni aeda harima ja hoidma.” Kas siis loodu üle valitsemine ning selle harimine ja hoidmine ei tähenda muretsemist? Samuti keelab Jumal inimest 1Ms 2:16j: „Kõigist aia puudest sa võid küll süüa, aga hea ja kurja tundmise puust sa ei tohi süüa, sest päeval, mil sa sellest sööd, pead sa surma surema!” Kas ei öelnud Jumal seda inimesele mitte selleks, et inimene hakkaks muretsema?

Ka pattulangenud inimesele paneb Jumal kohustuse muretseda. 1Ms 3:16 ütleb Jumal pattulangenud naisele: „Sinule ma saadan väga palju valu, kui sa lapseootel oled...” Ja 1Ms 3:19 ütleb Jumal pattulangenud mehele: „Oma palge higis pead sa leiba sööma...” Naine peab muretsema lapse sünni pärast ja mees oma tööviljade pärast.

Niisiis tõdeme veelkord: inimese elu on üks suur mure! Küllap sedasama mõtleb ka jumalamees Mooses oma VT psalmis 90:10: „Meie päevade mõõt on seitsekümmend aastat ja kui keegi on tugev, kaheksakümmend aastat, ja parimal puhul on need ometi vaev ja häda.” See vaev ja häda polegi ju muud kui mure, mis on inimese elus, nagu nägime, tõepoolest paratamatu. Igal inimesel on muidugi omad asjad, mille pärast muretseda, teised neid võib-olla ei mõistagi. Ka ma ise olen, tunnistan, suur muretseja, peamiselt sellepärast, kas kõik läheb ikka nii nagu planeeritud.

Võib-olla tundub mu jutt mõnele triviaalsena: kes siis ei teaks, et muretsemata elus olla ei saa! Siiski teame ju sama hästi, et inimesed püüavad oma elus kas muretsemise eest pääseda või siis muretsevad valede asjade pärast. Mõlema eest hoiatab Piibel.

1Ts 5:6j ütleb apostel Paulus usuteel käivaile kristlastele: „Niisiis, ärgem magagem nagu teised, vaid olgem ärkvel ja kained, sest magajad magavad öösel ja joomarid on joobnud öösel.” Magamist ja joobnud olemist võib siin justnimelt võtta püüdena muretsemise eest pääseda. Teame ju hästi, kui mõnus on lõdvestuda ja meelt lahutada. Ja samahästi teame, kui kergesti sellega võib liiale minna.

Teisalt kõneleb evangelist Luukas meile loo Jeesusest ja kahest õest, Martast ja Maarjast, kellest Marta muretses Jeesuse külaskäigu ajal kõige üle, mis oli tarvilik külaliste vastuvõtmiseks, ega kuulnud seda, mida Jeesusel öelda oli. Maarja aga võttis aega Jeesust kuulata. Lk 10:41j ütleb Jeesus Martale: „Marta, Marta, sa muretsed ja vaevad ennast paljude asjadega, aga tarvis on vaid üht. Maarja on ju valinud hea osa, mida ei võeta temalt ära.”

Ka Marta ja Maarja loos oli ju tegemist valikuga: mõlemal õel oli võimalus valida, mida Jeesuse juuresolekul teha, kas muretseda selle pärast, et majapidamine saaks korda, või selle pärast, et ükski Jeesuse sõna ei läheks kõrvale kaotsi.

Niisiis võib end igaüks läbi katsuda: kas ta on muretsemise eest kõrvalehoidja ja kas ta muretseb õigete asjade pärast.

Võiks öelda, et esimene printsiip, muretsemise eest mitte kõrvale hoidmine, on käsk, seadus. Jeesus ütleb siinsamas Mäejutluses Mt 5:18: „Tõesti, ma ütlen teile, ükski täpp ja ükski kriips ei kao Seadusest seni, kuni taevas ja maa püsivad, kuni kõik, mis sündima peab, on sündinud.” Seega, inimese elu on paratamatult reguleeritud seadustega, mille täitmise pärast peab muretsema.

Teine printsiip aga, õigete asjade pärast muretsemine, on evangeelium. Apostel Paulus ütleb Fl 4:6: „Ärge muretsege ühtigi, vaid teie vajadused saagu kõiges Jumalale teatavaks tänuütlemisega palumises ja anumises.” Jumala otsimine, Jumala valimine on küll muretsemine, kuid see mure transformeerub Püha Vaimu toel tänamiseks, palumiseks ja anumiseks.

Ka ütleb Jeesus ju Mt 11:28–30: „Tulge minu juurde kõik, kes olete vaevatud ja koormatud, ja mina annan teile hingamise! Võtke enda peale minu ike ja õppige minult, sest mina olen tasane ja südamest alandlik ja te leiate hingamise oma hingedele, sest minu ike on hea ja minu koorem on kerge!” Jeesuse järel käimine on samuti ike, nagu iga töö ja vaev, iga mure. Kuid Jeesuse ike on palju parem ja kergem kui muud ikked, mida inimene elus on kohustatud enese peale võtma ja mida ta vabatahtlikult enese peale võtab.

Ja lõpuks. Eks muretses maailma luues ka Jumal. Kui ta ütles „Saagu valgus!” ja viis päevade kaupa täide oma loomisplaan, siis ta ju samuti muretses, justnagu muretseb suur juht oma rahva pärast, et kõigil oleks kõik olemas ja igaühel oleks oma ülesanne – et kõik oleksid rahul. Seepärast tasub oma elus ikka hoida jumaliku muretsemise poole, sest Jumala juures on kõik selge: midagi pole varjatut. Apostel Paulus ütleb 1Kr 13:12: „Praegu me näeme aimamisi nagu peeglist, siis aga palgest palgesse.” Meie tänase jutluse kontekstis võib siis selle kohta öelda, et me oleme muretsedes teel

täieliku jumaliku muretsemise poole. Ja see täielik jumalik muretsemine on kogu loodul lõpuks vaid see, kuidas Jumalat võimalikult hästi kiita ja tänada!
Aamen.